

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR SOCIOLOGI
OCH ARBETSVETENSKAP

”SKA JAG BEHÖVA BERÄTTA FÖR DIG ATT JAG OCKSÅ VILL HA DET GÖTT?”

En kvalitativ studie om fyra kvinnor födda på 1990-
talets erfarenheter av sex.

Sara Karlén

Examensarbete för Kandidat i sociologi, 15 hp
Handledare: Emma Engdahl
Termin/år: VT 2018

Abstract

Titel: ”Ska jag behöva berätta för dig att jag också vill ha det gött? - En kvalitativ studie om fyra kvinnor födda på 1990-talets erfarenheter av sex.

Författare: Sara Karlén

Handledare: Emma Engdahl

Examinator: Linda Soneryd

Typ av arbete: Examensarbete för kandidat i sociologi

Tidpunkt: VT2018

Antal tecken inklusive blanksteg: 69 468

Syfte & frågeställningar: Studiens bakgrund utgår från att en diskurs om kvinnors njutning börjar ta mer plats i samhället. Syftet med studien är att undersöka relationen mellan informanternas inställning till sex i förhållande till hur deras sex är i praktiken. Samt att undersöka fördelningen av ansvar och njutning vid sex.

Metod & material: För att få fram material till undersökningen har kvalitativa intervjuer gjorts. Intervjuerna har varit fyra individuella intervjuer. Totalt har fem timmar intervjumaterial spelats in som sedan har transkriberats till sextio sidor text. I materialet har gemensamma mönster bland informanternas erfarenheter och inställningar undersökts och analyserats djupare.

Huvudresultat: Resultatet i studien visar att det finns en diskrepans mellan hur informanternas inställning till sex och hur deras sex ser ut i praktiken. Studien visar också att det finns en ojämlig fördelning mellan ansvar och njutning när det kommer till sex. Normativa förställningar om både kvinnor och män begränsar och pressar både dem till olika krav vid sex. I slutändan är det kvinnorna som missunnas vid sex. Trots att kvinnorna lever i ett modernt och individualistiskt samhälle syns spår av patriarkatet i deras sex.

Nyckelord: *sex, ansvar, njutning, orgasm, kvinnor, patriarkat*

Tack!

Till informanterna

Till Emma

Till mig själv

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	1
2. Syfte & frågeställning	2
3. Tidigare forskning	2
3.1 Kvalitativa studier	3
3.2 Kvantitativa studier	4
3.3 Kunskapslucka	5
4. Teori & begrepp	6
4.1 Patriarkat	6
4.2 Kärlekskraft	6
4.3 Självtystnad	8
4.4 'Jaget' & 'miget'	8
5. Metod & material	9
5.1 Urval & informanter	10
5.2 Intervjuerna	11
5.3 Bearbetning av empirin	12
5.4 Etik	13
6. Analys	14
6.1 Det praktiska ansvaret	14
6.2 Det emotionella ansvaret	17
6.3 Mannens orgasm som självklar	19
6.4 Att avbryta mitt i ett samlag	21
6.5 Från njutning för mannen till njutning för båda	23
7. Sammanfattning & slutdiskussion	24
7.1 Diskussion	26
7.2 Reflektion om studien	26
8. Referenslista	26
9. Bilagor	28
9.1 Bilaga 1: Facebook-status för att få till mig informanter	28
9.2 Bilaga 2: Mer information till potentiella informanter	28
9.3 Bilaga 3: Intervjuguide	29

1.Bakgrund

“*Dina föräldrar har haft fler sexpartners än du*” är rubriken på en KIT-artikel (Gad, 2015) som jag fick upp i mitt flöde när jag scrollade på mina sociala medier, som den 90-talist jag är. Jag höjde på ögonbrynen och läste artikeln. Artikel grundar sig på ett par studier på internationell och nationell nivå. Utifrån Sverige hänvisas påståendet till en studie som Aftonbladet gjorde tillsammans med United minds. Studien behandlar svenskars sexvanor. Det var den mest omfattande studien i Sverige på 17 år. Där visade det sig att i Sverige har invånarna betydligt mer sex än tidigare. Den visar också att 90-talisterna har mindre sex än tidigare ungdomsgenerationer vilket sticker ut i relation till de andra generationerna i studien.

Samtidigt som Aftonbladet och United minds studie visar att 90-talister har mindre sex än tidigare generationer har diskursen kring sex bland ungdomar och unga vuxna börjat ta mer plats. I diskursen är det också fokuset på kvinnors njutning och sexuella frigörelse som står i centrum.

Hösten 2017 sände SVT Edit serien “Riktigt bra sex- nu också för tjejer” medverkande var Amanda Colldén och Anna Dahlbäck från podcasten ”Alla våra ligg” tillsammans med Isabelle Wahlf som bland annat arbetar på VeckoRevyn om sex. I en intervju av VeckoRevyn med Isabelle Wahlf om serien säger hon “*Nu är det fan tjejers tur att prata om knulla*” (Lindblom, 2017). Spelserier som *Girls* och den norska succén *Skam* har också skapat utrymme för att kvinnor ska få prata öppet om sex. Radioprogrammet och podden ”Ligga med P3” har funnits sedan 2010 och är idag en av de mest lyssnade poddarna på Spotify (Metro 2017). I avsnitten diskuterar de på olika teman om sex och en del av avsnitten fokuserar enbart på kvinnors njutning.

Bland tv-serier, poddcasts, tidningsartiklar och radioprogram om sex och kvinnors njutning blir fler och tar mer plats i diskursen. Det öppnas upp och talas mer om sex och kvinnors njutning. Vilket Wahlf påpekar att det är tid för nu. Statistiken visar att 90-talister har mindre sex än tidigare generationer ändå pratas det mer och öppet om sex med fokus på kvinnors njutning än tidigare. Statistiken och diskursen skiljer sig därför åt vilket skapar ett intresse av att undersöka ämnet mer.

2.Syfte & frågeställning

Syftet med studien är att undersöka hur kvinnor födda på 90-talets erfarenheter och inställning till sex ser ut i relation till hur det ter sig i praktiken. Detta görs med insamlad empiri från fyra stycken intervjuer som sedan analyserats. Materialet har tolkats och analyserats med feministiska perspektiv och teorier. Syftet och förhoppningen har varit att komma in nära inpå de praktiska delarna kring sexet i praktiken snarare än enbart deras föreställningar om sex.

- *Hur ser förhållningssättet ut mellan informanternas inställning till sex och hur deras sex ser ut i praktiken?*
- *Hur fördelas ansvar och njutning vid sex utifrån informanternas erfarenheter?*

3.Tidigare forskning

I det här avsnittet redovisas tidigare forskning på fältet om sex. Först presenteras teoretisk forskning, sedan kvalitativa studier och till sist kvantitativa studier. Vad som redovisas i detta avsnitt utgår från att försöka fånga den kontext och det samhälle som den här studien har utförts. Forskningen har därmed begränsat till att fokusera på det moderna samhället och det individualistiska samhället med hjälp av studier från Sverige och USA.

Anthony Giddens har skrivit i *Intimitetens omvandling* (1995) om sexualitet i det moderna samhället och hur den har utvecklats. Enligt Giddens skiljer sig sexualiteten i det moderna samhället sig från det förmoderna samhället. I det moderna samhället är sexualitet inte enbart till för biologisk reproduktion utan ett utvecklande och utforskande av självet. Han använder begreppet ”Plastisk sexualitet” som han utvecklar från Freud. Med plastisk sexualitet menar Giddens att självets utveckling kan ske genom sexuellt experimenterande (Giddens, 1995:104).

Michel Foucault skriver i *Sexualitetens historia. Band 1: Viljan att veta* (2002) om uppkomsten av sexualitet och sexualitet som en social konstruktion. Foucault redogör historiskt hur sexualiteten begripliggjordes under 1800-talet. Sexualiteten begripliggjordes för att kunna disciplinera och kontrollera människor i samhället. Han kallar den form av kontroll för biomakt. Foucault ställde sig emot teorin om ”förtryckarhypotesen”. Förtryckarhypotesen menar att sexualiteten tystades ner i det moderna samhällets framväxt (Foucault, 2002:39). Foucaults invändning mot teorin är att han istället menar att det var just sexualitet som mänskligt handlade som det moderna samhället fäste fokus vid. Genom att fästa fokus vid sexualiteten och göra den till kontrollerad för staten och även vetenskaplig uppstår olika maktsystem. I maktsystemet inkluderar han bland annat hur vi talar om sexualiteten, vilka sexualiteter vi tillåter och vem som tillåts ha någon form av vetande om

sexualiteten. I de nya maktsystemen i det moderna samhället uppstod begränsningar som censur och förbud (mot homosexualitet etc). Foucault förstår makt som någonting relationellt. Viljan att veta om sexualiteten inte är fri från makt utan snarare något grundläggande för att befästa makt.

Eva Illouz bok *Därför gör kärlek ont* (2014) menar att dagens kärlek sker i ett individualistiskt och modernt samhälle. Illouz redogör för hur kärleken tagit och tar sig uttryck historiskt och socialt i samhället snarare än genom psykologiska förklaringar. Kärleken gör idag ondare eftersom den är personlig. Kärlek och förhållande handlar inte idag om någons klass eller social status att leva upp till, utan snarare om att älska personen som den är. Behovet av erkännande och jagets bekräftelse och sårbarhet står i fokus.

3.1 Kvalitativa studier

Carin Holmbergs avhandling *Det kallas kärlek* (1993) har blivit en klassiker inom området för heterosexuella relationer. Studien utgår från heterosexuella sambopar som anser sig vara jämställda. Studien visar att det ändå är mannen som är normen och kvinnan som får anpassa sig efter honom och hans behov som är i centrum. Holmberg använder termen ”asymmetrisk rollövertagande” för att belysa hur över och underordning mellan parterna sker. Det innebär att den underordnade måste identifiera sig med den överordnade. Kvinnorna tvingas leva sig in i mannens situation och förstår dem medans männen fokuserar på sina egna behov. Därav vinner männen fördelar och överordnas när de inte tar in eller ‘förstår’ kvinnornas upplevelse av situationer. Kvinnorna ser sig själva genom mannens ögon och ‘förstår’ därmed deras partners behov. De ‘förstår’ också att männen tycker att de är jobbiga och krävande.

Lena Gunnarssons har i sin text *Att sova med fienden-feminister berättar om att ha sex med män* (2007) intervjuat tre kvinnor som identifierade sig som heterosexuella och feminister. De upplevde en form av konflikt i deras sex- och kärleksrelationer i förhållande till sina feministiska åsikter. Gunnarsson använder sig av begreppen ”det heteropatriarkala” och ”feministiska imperativ”. Det heteropatriarkala är ett stort antal maktrelationer som underordnar kvinnor i förhållande till män genom konstruktioner av en heteronormativ maskulinitet och femininitet. Med feministiska imperativ menas olika imperativ som kvinnorna har som de upplever hjälper dem ifrågasätta och försvaga det heteropatriarkala. De som Gunnarsson intervjuat finner en ambivalens i vad de gör för sin egen skull och vad de gör för mäns skull eftersom de älskar sina män och njuter när de har sex. Därav menar Gunnarsson att heterorelationer inte enbart kan handla om konfliktfyllda maktrelationer utan även om att få kärlek, bekräftelse och självförtroende.

3.2 Kvantitativa studier

I USA har den kvantitativa studien *Changes in American Adults' Sexual Behavior and Attitudes* (2015) gjorts utifrån nya och gamla studier om attityder till sex och sexuella beteenden genom olika generationer. Studien undersöker skillnaden mellan åren 1972-2012. Undersökningen visade att millennials, eller 90-talister, har haft färre sexpartners än de som är födda på 1960-talet. Enligt studien avfärdas idag gamla sociala regler och traditioner och individen står i centrum. En attityd som har förändrats drastiskt de senaste 15 åren är inställningen till sex utanför äktenskap. Attityden gentemot sex utanför äktenskap är idag mer acceptabel än vad den var förr (Twenge, Sherman & Wells, 2015).

I år redovisades en ny kvantitativ studie från USA om orgasmfrekvenser. I Studien *Differences in Orgasm Frequency Among Gay, Lesbian, Bisexual, and Heterosexual Men and Women in a U.S. National Sample* (2018) visar det att i heterosexuella sexakter är det vanligare att män får orgasm än kvinnor. I studien svarade 65% av de heterosexuella kvinnorna att de får orgasm vid sex medans 95% av männen svarade att de nästan alltid får orgasm vid sex. Ojämligheten av orgasmer bör förstås som sociokulturellt snarare än biologiska menar forskarna för studien. Homosexuella kvinnor får orgasm oftare än heterosexuella kvinnor. En möjlig förklaring till det är enligt forskarna att homosexuella kvinnor har en större förståelse för hur den kvinnliga kroppen fungerar vilket heterosexuella män inte i samma utsträckning förstår. Heterosexuella kvinnor går därför miste om delar av deras sexuella kapacitet till njutning (Frederick, 2018).

I Sverige har också kvantitativa undersökningar gjorts. I Maria Ekstrand avhandling *Sexual risk taking : perceptions of contraceptive use, abortion, and sexually transmitted infections among adolescents in Sweden* (2008) undersöks ungdomars erfarenheter och inställningar till preventivmedel, oönskade graviditeter och abort. Avhandlingen baseras på fem olika delstudier som är både kvantitativa och kvalitativa. Ett av resultaten var att både pojkar/män och flickor/kvinnor ansåg att flickor/kvinnor har det största ansvaret för användandet av preventivmedel. Det framkom att pojkar/män inte tar upp samtalet om skydd och preventivmedel om de kände sig osäkra, var rädda för att få erektionsvikt eller upplevde tidsbrist tog de inte upp samtalet. Risker för pojken/mannen ansågs därmed stå över riskerna som partnern utsattes för. Ekstrand anser att eftersom kvinnor generellt får allvarliga medicinska konsekvenser vid sexuellt överförbara infektioner är också frågan om sexuell och reproduktiv hälsa en jämställdhetsfråga. Ekstrands avhandling är 10 år gammal men resultaten är fortfarande aktuella. I Folkhälsomyndighetens rapport *Sexualitet och hälsa bland unga i Sverige UngKAB15 – en studie om kunskap, attityder och beteende bland unga 16–29 år* (2017) visas samma resultat. Studien är en kvantitativ enkätbaserad

befolkningsstudie genomförd av Statistiska centralbyrån (SCB). De som besvarat enkäten är mellan 16-29 år och var kvinnor, män och transpersoner. Rapporten visar, liksom Ekstrand, att det är tjejer/kvinnor som tar mer ansvar för preventivmedel och skyddsmetoder.

3.3 Kunskapslucka

Det finns en del kvantitativa studier rörande sex och attityder till sex hos 90-talister både internationellt och nationellt. Vår på resultatet visar på siffror och påpekar att mer sociokulturella studier och förklaringar behövs för att förstå fenomen som ojämlig orgasmfrekvens och ansvar över preventivmedel. Det är utifrån Gunnarssons studie (2007) som den här studien tar avstamp i. Däremot fokuserar inte den här studien på feminister utan kvinnor födda på 90-talet. Då tidigare forskning som Gunnarsson (2006) och Holmberg (1993) redan lagt fokus på maktordningar hos de som anser sig vara 'medvetna' har jag därför valt bort det kriteriet. Det betyder nödvändigtvis inte att informanterna inte identifierar sig som feminister. Då sex oftast framställs som någonting som är personligt, individuellt och privat kommer fokus för den här studien att försöka hitta generella mönster hos informanternas erfarenheter.

4. Teori & begrepp

4.1 Patriarkat

MacKinnons förståelse och teori kring begreppet patriarkat har varit tongivande, främst inom radikalfeminismen. I hennes text *Feminism, Marxism, Method, and the state: An Agenda for Theory* från 1982 tar hon avstamp i marxistisk teori och jämför underordningen för kvinnor som snarlik underordningen för arbetare. Hon menar att likt hur den kapitalistiska ordningen döljs genom att framhäva den liberala ideologin om fria val döljs den patriarkala ordningen genom ideologin om obligatoriska heterosexualitet och könsskillnader (MacKinnon, 1982:532). Genom könssocialiseringen lär sig kvinnor identifiera sig som sexuella varelser till för män. Män drar i sin tur fördelar av att vara överordnade genom könssocialiseringen. Kvinnor internaliseras genom en manligt bild av deras sexualitet och lägger den bilden till grund för deras identitet som kvinnor. Det som män tänker på blir då det som kvinnor identifierar sig med. En bild som kvinnor internaliserar är att fina flickor är attraktiva och dåliga flickor är provokativa etc. Enligt MacKinnons får kvinnor inte möjlighet att själva hitta eller leva ut sin identitet utan de måste göra det utifrån den internaliserade blicken av dem genom mäns ögon (Ibid, 531). Tanken om att det personliga är politisk ska inte ses som en liknelse utan är snarare ett faktum av de erfarenheter som kvinnor får uppleva i den sociala sfären och i sitt privatliv. Kvinnor har därför erfarenheter som de upplevt emotionellt, intimt, individuellt och privat. MacKinnon förespråkar medvetandehöjning mellan kvinnor som nyckel för en lyckad feminism. Genom att förstå och få ta del av kvinnors erfarenheter kan kvinnor tillsammans utveckla en feministisk metod för att förstå och förändra samhället (Ibid, 534-535).

4.2 Kärlekskraft

Anna G. Jónasdóttirs bok *Kärlekskraft, makt och politiska intressen* (2003) har varit en stor inflytelserik bok och teori inom det feministiska fältet. I boken visar Jónasdóttir på förklaringar och förståelse till att ojämlikhet fortfarande finns mellan män och kvinnor i västvärlden. Västvärlden framställs som jämställd genom att behandla människor som lika inför lagen, där kvinnor arbetar, utbildar sig och även statliga välfärdsinsatser syftar till att gynna kvinnor. Trots att samhället sätter individen i fokus och västvärlden ger sken av att vara jämställd har män mer politisk och social makt över kvinnor. Den teoretiska diskussionen som boken utgår ifrån för att förklara ojämlikhet mellan män och kvinnor sker mellan socialistisk feminism och radikalfeminism. Jónasdóttir arbetar med teorierna och genom dem framför en ny tes för att förklara ojämlikhet (Jónasdóttir, 2003:22-23). Utifrån frågan om 'vad som görs' mot kvinnor i det formellt jämlika samhälle som gör att patriarkatet fortfarande finns svarar Jónasdóttir är att män suger ut och exploaterar kvinnors "kärlekskraft" (Ibid, 228). Det patriarkala samhället kan inte bara förklaras med politik eller

ekonomi, då män och kvinnor formellt är jämlika där, utan patriarkatet upprätthålls av socialt organiserad kärlek (Ibid, 237). Samhällsnormer som att män har fri tillgång till kvinnors kärlek och omsorg är inpräntade sen födseln likväl som normen om kvinnan som kärleksfull och omhändertagande. Kvinnor har kärlek, män får och tar mer kärlek än vad de ger. Med kärleken byggs män till självsäkra och handlingskraftiga samhällsmedborgare för att sedan styra och leda över kvinnorna som inte blir bemötta med samma omsorg och kärlek (Ibid, 46).

Utsugningsrelationen av kärlekskraften består av tre delar. Kvinnor, män och kärlekskraften. Kärlekskraften riktas mot den andra och till sig själv genom kropp och själ. Denna utsugning sker främst av män gentemot kvinnor på en social existentiell nivå. När kvinnorna blir utsugna på sina livskrafter som just kvinnor försämras även deras positioner som politiska subjekt och i andra sammanhang i samhället (Ibid, 98). Kvinnor begärs avsäga sin livskraft för att behaga mannen eftersom de måste ge deras engagemang och tillägnelse till männen De får inte vara delaktiga i vilka villkor som finns vid olika fenomen, mer än väldigt begränsat. Kvinnor som vill växa, vara självständiga och bibehålla sig själva är tillåtna att göra detta, men på underkastade villkor som männen har bestämt (Ibid, 13). Utsugandet av kärlekskraften gör att kvinnor tappar självkänsla och självförtroende av att ta plats i både sitt kärleksliv och på områden i samhället där de vill. Utsugandet gör dem därför till osäkra och skygga individer vilket gör att den patriarkala ordningen kan fortsätta i samhället (Ibid, 239).

Vidare menar Jónasdóttir att 'kärleksmarknaden' påminner om kapitalismen där kvinnor 'frivilligt säljer' sin arbetskraft/kärlekskraft till män som exploaterar den. Det finns en maktskillnad inom kärlekens ramar där kvinnor besitter kapaciteten att 'älska någon' men det är män som bestämmer villkoren över hur och i vilken form denna kapacitet ska uttryckas. Skillnaden mellan dessa maktrelationer är att männen besitter hela makten av kärlekens och sexualitetens ramar, medans kvinnors makt är begränsad till männens behov och villkor. Likväl som att kvinnor kan tyckas få 'välja vilken man' de kan ge sin kärlek till är ändå kvinnans uppgift att ge snarare än att få kärlek medans män kan tillåts älskas. Kvinnor kan bara uppnå ett självförverkligande 'jag' som person genom att männen älskar dem, för att de älskar mannen. Män kan uppfylla detta självförverkligande på flera ställen i samhället, men då kvinnor är mer begränsade från att komma fram i samhället tvingas de till viss del att tillfredsställa männen. Kvinnor är då inte bara exploaterade och underordnade i samhället enbart ekonomiskt eller politiskt, utan även i deras kärleksliv (Ibid, 237-238).

Jónasdóttirs teori om *kärlekskraft* behandlar inte direkt sex, även om det förekommer delar av det som en del av kärleken. Jag anser att teorin användbar även på temat sex för att förstå det sexuella mötet mellan män och kvinnor. Jónasdóttir menar att kvinnan blir till genom mannen som en person. Därav finner jag ett behov av att ta in socialpsykologiska aspekter för studien och förstå mer om hur detta sker och hur det personliga påverkas genom sex.

4.3 Självtystande

I boken *Depressiv kärlek* (2016b) skriver Emma Engdahl om begreppet självtystande. Självtystande är när det centrala för en person blir att i relation till en annan ställa den personens behov framför sina egna. Vilket tar sig uttryck i att personen håller tillbaka genom att inte säga vad den vill eller göra det en egentligen vill. I självtystandet finns ett behov av erkännande och acceptans utifrån någon utomståendes blick eller uppfattning, vilket gör att det personliga behovet får nedtonas och nedtystas (Engdahl, 2016b:221-223). Engdahl uttrycker det som "ett ickeverbalt sätt att säga: älska mig!" (Ibid, 221).

4.4 'Jaget' & 'miget'

Engdahl skriver i boken *Konsten att vara sig själv* (2009a) om hur vi skapar våra 'jag' utifrån oss själva och det vi möter i samhället (Engdahl, 2009a:15). Boken tar upp hur förståelsen för 'jag' och 'mig' ur ett psykosocialt perspektiv. Det som kan förstås som 'jaget' är vad vi i stunden gör, vad vi känner, tänker och vem vi är just nu. För att bli medvetna om oss själva och vårt 'jag' behöver vi omvandla vårt 'jag' till ett objekt för att själva därefter kan vi börja prata om 'mig'. Medan 'jaget' ter sig som vårt individuella ter sig 'miget' som en betraktelse av oss själva utifrån samhällets ögon. Med en samhällelig aspekt av oss själva kan vi finna en bedömning på oss själva utav vad vi gjort, känt och tänkt (Ibid, 104). I det moderna samhället har vi också större utrymme att styra våra egna liv, träffa många olika personer och befinner oss i fler olika situationer. Det gör att det har blivit viktigare men också svårare för oss att visa och berätta vem vi är och vem vi vill vara. För att kunna skapa oss själva är vi därför beroende av responsen från de vi träffar. Hur vi bedömer oss själva påverkas utifrån vår egen förståelse av 'jaget' och vår förståelse av samhället. Därför måste 'jaget' förstås i en ambivalens mellan det individuella och sociala tvång som finns i samhället (Ibid, 157-158).

5. Metod & material

I det här avsnittet presenteras hur jag har gått till väga för att samla in materialet, hur jag har hanterat det samt reflektioner kring det. För att komma åt breda förklaringar och resonemang och gå på djupet om ämnet sex har jag valt att använda mig av kvalitativa intervjuer. Syftet med kvalitativa intervjuer är att genom informantens erfarenheter försöka fånga hur människor upplever och tolkar delar av sitt liv. Kvalitativa intervjuer är en användbar metod för att få fram informantens egna erfarenheter, perspektiv, känslor och reflektioner (Dalen, 2008: 9).

Studiens material utgår från informanternas erfarenheter. Scott (1992) menar att när erfarenheter används som kunskapsproduktion krävs det att forskaren har ett reflexivt förhållningssätt till dem. Enligt honom skapas erfarenheter diskursivt, vilket gör att individen/subjektet redan är diskursivt formade av i sin tolkning av sina erfarenheter (Scott, 1992:34). Han menar att individen ska betraktas som ett subjekt som konstrueras genom sina erfarenheter. När subjektet ska tolka sina erfarenheter tolkas dem inom de diskursivt konstruerade tolkningsramarna. Därför behövs även subjektets tolkning att tolkas (Ibid, 37). Varken jag eller informanterna kan ställa oss utanför diskurserna om sex eller teman som berör sex. Jag som forskare i min studie behöver vara medveten om detta och förhålla mig reflexivt till det mina informanter berättar. Med ett reflexivt förhållningssätt till kunskapsproduktionen kan det också hjälpa mig att utläsa andra diskurser som verkar tillsammans med det som just jag studerar.

Donna Haraway (1988) menar att varje person/subjekt bör betraktas som en agent som ständigt formas och lever inom och genom en samtid och kultur. Personen/subjektet behövs förstås som föränderlig snarare än fast. Genom att en person/subjekt lever och formas besitter den en unik kunskap som Haraway definierar som *situerad kunskap* (Haraway, 1988:591). Varje subjekt besitter utifrån sin sociala position och kropp kunskap. Denna kunskap är en tillgång som bör tas tillvara på. Genom sin sociala position och kropp formas vår förståelse av världen. Sociala positioner som klass, kön, etnicitet etc formar vår kropp och därmed även vår förståelse av hur vi möter världen och hur världen möter oss (Ibid, 587). Parallellt i ett reflexivt förhållningssätt, som Scott förespråkat, är ändå de erfarenheter som informanterna delar med sig av till mig viktiga och värda att ta på allvar. Även om sex kan anses vara ett privat ämne ska den unika kunskapen av erfarenheter tas på allvar och inte förminska till något enbart privat, utan personen besitter också kunskap.

I boken *Kvalitativa intervjuer* (2010) skriver Jan Trost att användningen utav reliabilitet (om samma studie vid ett senare tillfälle får samma svar) och validitet (om studiens frågor avser mäta det den ska mäta) blir malplacerade frågor inom kvalitativa metoder. Reliabilitet och validitet är termer och verktyg för den kvantitativa metoden och är mätbara. Kvalitativa studier handlar om människors erfarenheter, upplevelser och resonemang är i fokus. Människor är inte heller fasta utan i ständig förändring och omformas utifrån att vi stöter på nya situationer och erfarenheter, därav är reliabilitet inte i praktiken användbart i kvalitativa studier. Däremot menar Trost att det viktigt att göra den kvalitativa studien trovärdig. Trovärdigheten bör mätas genom att granska redovisningen av materialinsamlingen, frågornas lämplighet och om etiken har varit god i studien (Trost, 2010:132-134). Utifrån Trosts förståelse för en studiens trovärdighet kommer jag att redovisa tydligt och grundligt hur hur empirin samlats in och arbetats med samt vilka etiska riktlinjer som varit centrala för studien. Trost menar att kvalitativa studier också skiljer sig från kvantitativa studier vid generaliserbarhet. Kvalitativa metoder är inte som sagt inte mätbara, därför är det främsta fokuset att finna analytiska generaliserbara mönster i empirin (Ibid, 140-141).

5.1 Urval & informanter

Urvalet av informanter utgick först utifrån dem som definierar sig som kvinnor och är födda på 1990-talet. Jag efterfrågade de som definierar sig som kvinnor, min syn är inte att kön är något enkelt uppdelat enbart mellan 'män och 'kvinnor' och skrev därför 'de som definierar sig som kvinnor'. Valet av kvinnor baserades på att diskursen kring kvinnors njutning och lust till sex har börjar ta plats i samhället. Det gör att studien avgränsas till främst kvinnor och kvinnors erfarenheter. Valet av 90-talister utgick ifrån att den tidigare forskningen visar att deras sexvanor skiljer sig från tidigare generationer då de har mindre sex (Se *Tidigare forskning*).

Informanterna hittade jag genom att dela ett inlägg på min privata Facebook där jag la upp ett kort inlägg om min studie och att jag sökte informanter till den (Bilaga 1). Därefter hörde ca tio personer av sig till mig privat, jag blev även ihopkopplad med en väns bekant. De som hade hört av sig fick då en större text information mer omfattande om studien (Bilaga 2) och fick ta ställning till om de fortfarande ville vara med eller inte. Av de som var kvar utgick valet först av de som hade möjlighet att göra intervjun personligen med mig och inte via internet eller telefon. Då ämnet är känsligt kan det vara svårt att känna av stämningen om samtalet sker via internet och telefon. I ett fysiskt möte är det lättare att känna av situationer, som när någon blir obekvämt. Utifrån de informanter som var kvar valde jag utifrån de som bor geografiskt närmast mig och utifrån hur väl jag kände informanten. Då forskare är oense om att använda vänner som informanter eller ej valde jag att använda mig av personer som jag både känner och inte känner. Det resulterade i två intervjuer med

nära vänner, en intervju med en bekant samt en intervju med en person jag tidigare inte kände till. Hur stort ett urval ska vara när en arbetar kvalitativt beror på tid och resurser. Vid kvalitativa intervjuer är det enklare att sätta ett antal än vid kvalitativa. Färre antal intervjuer som är väl utförda och med hög kvalitet är att föredra än många som inte är väl utförda. Med färre intervjuer är det också lättare att kunna granska dem på djupet och få syn på detaljer (Trost, 2010:143-144). Av de tio som hörde av sig valde jag ut att intervjua fyra av dem eftersom målet var att få en djup förståelse och bred bild av ämnet. Mitt urval är ett bekvämlighetsurval. Utifrån ett bekvämlighetsurval är det svårt att i en statistisk mening få fram representativa svar för populationen som studeras (Ibid, 140-141).

Informanter har varit mellan 24-28 år gamla och alla studerar för tillfället. De studerar olika utbildningar i olika städer. De bor också i olika städer. Alla är inte heterosexuella men erfarenheten av att ha sex med män blev den gemensamma nämnaren och upplevelserna därifrån var snarlika för dem alla vilket blev fokuset för studien. Det gör att studien kan tolkas som heteronormativ och binärt skriven. Informanterna passerar som vita, unga, kvinnor, vilket jag själv också gör. Det har betydelse för våra erfarenheter och hur vi blir formade i samhället (Haraway, 1988). Det påverkat materialet eftersom det påverkar våra erfarenheter. Hade vi passerat på andra sätt hade de gett oss andra erfarenheter och berättelser.

5.2 Intervjuerna

Det finns olika kvalitativa metoder att använda sig utav. I den här studien är metodvalet individuella intervjuer. Annan kvalitativ metod som fokusgrupper, intervju med en grupp, kan påverka deltagarna till att tycka det som anses vara 'lämpligt' i rummet och deltagarna kan uppleva gruppträck (Trost, 2010:46). Individuella intervjuer ger informanten utrymme att vara personlig och få tala mer fritt och öppet om ämnet. Sex är ett känsligt ämne vilket har gjort att jag behövt vara ödmjuk och fokusera på trygghet för informanten. Att prata enskilt med informanten är ett sätt att göra den mer trygg. Platsen för intervjuerna baserades också på vart informanterna kände sig bekväma. Intervjuerna har skett hemma hos informanterna och i ett grupprum på bibliotek.

Intervjuerna har varit semistrukturerade, vilket betyder att de är delvis öppna och delvis styrda där jag i förväg valt ut teman och områden samt lite underfrågor samtidigt som informanterna får tala väldigt fritt inom de olika temana (Dalen, 2008:21). Inför intervjuerna hade jag utformat en intervjuguide (se Bilaga 3) med hjälp av feedback från min handledare. En intervjuguide är en mall för vad som ska tas upp under intervjun (Ibid, 31). I intervjuguiden tas teman upp som informanternas inställning till sex, vad de har för känslor kring sex, hur deras sex ser ut och är i

praktiken och vilka normativa föreställningar de tror att det finns om sex. Valet av breda teman var dels för att försöka fånga en helhet och för att få information om både förhållningssätt och erfarenheter hos informanterna. För att få ett stort perspektiv med fokus på både struktur och individ valdes temana utifrån både normativa föreställningar och egna känslor kring sex. Med breda teman får informanterna också utrymme att själva ta upp det som de vill prata om. Under studiens gång tillkom en del frågor utifrån vad som kommit upp i intervjuerna, därför är intervjuguiden i Bilaga 3 som jag utgått från, inte fullständig. Intervjuguiden i sig fungerade väldigt bra som stöd för mig och hjälpte mig att fånga upp de teman och frågor jag hade. Det var däremot svårt att avgränsa sig under själva intervjun eftersom nya intressanta sidospår dök upp. Att utgå från intervjuguiden fungerade bra och den uppfyllde sin funktion.

Den första intervjun var tänkt som en provintervju för att testa om intervjuguiden var väl utformad för att fånga studiens syfte och undersökning. Den testades på en vän och visade sig fungera bra och intervjun ansåg jag vara lämpad nog för att använda i studien. Fem intervjuer var inplanerade men jag valde att avsluta efter fyra stycken då jag ansåg att jag fått tillräckligt med material och att det som intresserade mig mest fått svar. Trots att ämnet sex kan vara och är känsligt fick jag enormt mycket data insamlat. Materialet jag har samlat in är från fyra intervjuer som varit mellan ca en till en och en halv timma långa. Totalt har fem timmars inspelat material samlats in. I intervjuerna pratade och reflekterade informanterna mycket kring ämnet. Det var enklare att prata om det som var roligt med sex och det som de var arga och frustrerade över. Däremot var det svårt att prata om det som kändes svårt och tungt för dem själva. Vid svåra frågor där jag innan tydliggjorde att de inte behövde svara svarade de. Informanterna uttryckte att ämnet var viktigt att prata om även om de upplevde det svårt ibland. Till min förvåning gick intervjuerna väldigt bra och enkelt trots det känsliga ämnet. Vilket jag är enormt tacksam över.

5.3 Bearbetning av empirin

Inför intervjutillfällena bad jag informanterna om tillåtelse och samtycke till att intervjun spelades in. Vid en inspelning går det att få med informanternas egna ord, formuleringar och uttryck (Dalen, 2008:33). Jag har själv transkriberat intervjuerna genom att lyssna på dem och skriva ner ordagrant vad som sagts. Det gav mig som forskare/student möjlighet att lära känna mitt material. Vilken kan hjälpa mig att få bättre förutsättningar i analysprocessen. Genom att transkribera intervjuerna kan det som informanterna berättat för mig bli mer självständigt i form av att stå i en text. I samtal riktas talet åt en samtalspartner, i detta fall mig som student, men om samtalet görs om till en text kan texten stå för sig själv och nå en bredare publik (Ibid, 69). När citat från informanterna skrivs ut i analysdelen, kommer jag att ta bort en del upprepade ord som 'men, ah, typ, liksom' för att få ett

enklare flyt i att läsa texten. Totalt har materialet transkriberats till sextio sidor text. I uppsatsen använder jag inga figurerade namn för vem som har sagt vad mer än 'Informant X' med nummer 1-4. Detta för att värna om informanternas anonymitet men även för att läsaren inte ska följa någon specifik person utan snarare ska se texten i sin helhet.

Utifrån transkriberingen, som jag läst igenom ett flertal gånger, började jag tolka materialet. Forskare behöver tolka sitt material i två lager, dels genom direkta uttalanden av informanterna och utifrån det utveckla en tolkning mellan mig och det empiriska materialet. I den relationen och dialogen kan forskarens förförståelse tillsammans med tidigare forskning och teorier om fenomenet att påverka och leda tolkningen (Ibid, 31). Förförståelse för ämnet kan då bidra till att ta det som förstås och tolkas av informantens uttalande till en teoretisk förståelse av det studerade fenomenet (Ibid, 13). Intervjuerna blev väldigt djupa och omfattande då sex är ett väldigt brett och stort ämne med många spår och aspekter. Då sex är väldigt individuellt och olika har jag valt att fördjupa studien kring det som enar mina informanter. Informanterna har olika erfarenheter av sex men det fanns vissa saker som var genomgående hos dem alla, främst när det kommer till ansvar och njutning. De mönster jag valt att fokusera på i analysen är de generella mönster som informanterna tar upp som berör sex i praktiken och som de uppfattar som ojämlikt och uttrycker en frustration över. Jag har också valt att undersöka det som informanterna har talat om som normativa föreställningar eller för givet taget praxis vid sex. Därav har också ett maktperspektiv legat till grund för analysen.

5.4 Etik

Inför min studie har jag tagit del av Vetenskapsrådets publikation för *God forskningssed* (2017). Den har gett mig riktlinjer och stöd om etik i samband med min studie. Det jag lagt mest vikt vid har varit hanteringen av materialet och integriteten för mina informanter. Jag har samtalat med mina informanter om hur jag arbetat för att minska och förhindra risken att känsliga personuppgifter om dem ska spridas. Utöver namnen har annan rent beskrivande information om informanterna att kodats om eller bort för att skydda deras integritet (Vetenskapsrådet, 2017:41). Jag har varit helt öppen med min studie och informerat informanterna om; *Krav på samtycke, krav på att bli informerad, krav på konfidentialitet* (Dalen, 2008:21). I och med att informanterna vet vad intervjun ska handla om kan de i förväg tänka ut sina svar innan intervjutillfället vilket skulle kunna påverka materialet. Det vore oetiskt att inte berätta för dem innan vad studien ska handla om eftersom det rör ett väldigt känsligt och privat ämne, därav såg jag inget annat än att berätta öppet om studien för dem. Inför vissa frågor som jag vet kan vara känsliga har jag påpekat en extra gång innan frågan att de inte behövde svara. Informanterna kommer även att få uppsatsen skickad till sig när den är färdig och godkänd.

6. Analys

I analysavsnittet kommer nu en tematiserande redovisning av analys och resultat. I varje tema kommer den insamlade empirin att analyseras och tolkas med hjälp av tidigare forskning och teori som presenterats ovan. De olika temana är uppdelade i fem olika avsnitt. Det är främst de fyra första temana som analyseras och det sista temat lyfts främst fram men vidrörs bara lite. De fem temana är *det praktiska ansvaret*, *det emotionella ansvaret*, *mannens orgasm som självklar*, *att avbryta mitt i ett samlag* och *från njutning för mannen till njutning för båda*. Delarna hänger ihop och går ibland in i varandra vilket kan göra att det blir lite rörigt. Därför förespråkar jag att betrakta varje tema som en pusselbit som bit för bit sätts ihop och växer till en större bild.

6.1 Det praktiska ansvaret

Samtliga informanter upplever att männen som de har haft sex med inte tar upp samtalet eller frågan om preventivmedel. Det finns undantag men i regel anser informanterna att det är de själva som måste ta upp frågan vid sex. Informanterna är också väldigt säkra på att samtalet inte hade tagits upp om de själva inte hade gjort det.

Informant 2: Nej men det är en grej som jag alltid tagit upp och som jag stört på mig väldigt mycket på. Att jag upplevt att det är bara jag som måste ta upp kondom-pratet många gånger.

Informanterna har ofta använt sig av preventivmedel som p-piller, spiral etc och har själva varit medvetna om att de är skyddade från graviditeter. Även om informanterna själva veta om att de är skyddade har inte männen de haft sexuellt umgänge med frågat om innan sex och i en väldigt liten utsträckning efter sex. Utöver det sociala samtalet om skydd och preventivmedel känner informanterna att de förväntas vara skyddade och använda sig av något preventivmedel. De upplever att ansvaret ligger på dem snarare än på båda. Det väcker en stor frustration och irritation hos informanterna.

Informant 3: Men man har ju blivit lite frustrerad av att veta att killar inte tar samma ansvar, eller det är iallafall min föreställning överlag, att killar inte tar något sånt ansvar för det och det kan man ju undra lite varför. Och jag har absolut känt att det ligger på mig, och jag har väl försökt bolla över det och 'varför tänkte du inte på det här?' och då är alltid svaret 'eh, jag vet inte'.

Utifrån vad både Ekstrand (2008) och Folkhälsomyndigheten (2017) har kommit fram till i sina studier om skydd och preventiv medel tycks det även gälla informanterna i den här studien. I konstaterandet av att tjejer/kvinnor tar mer ansvar för den sexuella hälsan är det också viktigt att

lyfta upp att det är män som inte tar ansvar snarare än att fokusera på att det är kvinnor som tar ansvar. Ekstrand skriver också i sin avhandling att kvinnor får grövre medicinska konsekvenser än män vid sexuellt överförbara infektioner (Ekstrand, 2008:71). Utöver att kvinnor får mer medicinska konsekvenser vid sexuellt överförbara infektioner än män får kvinnors kroppar också den direkta effekten av att bli gravida om de har haft oskyddat sex. De direkta effekterna som sker utav av att ha oskyddad sexuellt umgänge blir därmed tydligare för kvinnor än för män. Vilket i praktiken gör att när män inte tar ansvar för det här kan de rent fysiskt och psykiskt skada kvinnorna de har sex med. Kvinnorna kan utöver att bli gravida och få infektioner i kroppen också behöva upplever smärta, irritation och oro som ett resultat av männens ignoranta attityd.

Informant 1: Jag har aldrig fått frågan om jag går på p-piller eller nånting sånt. Det har heller aldrig varit på tal om att 'ska vi använda kondom' det har nog aldrig hänt. faktiskt. så det har ju tagits efteråt att nån hört av sig och sagt att man behöver testa sig för klamydia och att det dragit igång.

Utifrån Ekstrand (2008) och informanterna i den här studien tolkar jag det som att de senare konsekvenserna som kan uppstå efter sexuellt oskyddat umgänge som män kan referera till och känna sig mer oroliga inför är då sexuellt överförbara infektioner. Infektioner i och på den egna kroppen kan beröra män 'lite mer' än en graviditet eftersom det inte sker i deras egna kropp.

Informant 1: Nej jag tänker att, det känns typ som att det där ansvaret ligger på tjejen, inom såna ah men det känns som att killar inte bryr sig om det. Det känns som att det enda dom bryr sig om det är ju typ sjukdomar. I efterhand alltså, inte innan. Utan det kommer efteråt de bara 'åh shit vi hade visst inte kondom' typ. Men det här med risk att bli gravid och såna grejer det är ju helt och hållet mina problem känns det som. Skulle jag bli det skulle det bara bli mina problem.

Jónasdóttir som beskriver en samhällsnorm om att män har fri tillgång till kvinnors kärlek och omsorg (Jónasdóttir, 2003:46). Det skulle kunna tolkas som att frågan och samtalet om skydd och preventivmedel är en omsorgsfråga. Kvinnor tar ansvar för den sexuella omsorgen i praktiska former vilket gör att män inte anser eller tänker på att de också behöver göra det. När kvinnor tvingas ta på sig att leva upp till förväntningarna av att ensam ta ansvaret för skydd och preventivmedel slipper män ta ansvar för det. Män 'slipper' då ta ansvar för både sin sexuella hälsa och även kvinnan som den har sex med. Att kvinnor tar hand om sin sexuella hälsa är i sig inget fel utan det som informanterna uttrycker frustration över är en ojämlikhet och orättvisa i att de måste ta ansvaret snarare än båda.

Informant 3: Man har ju ett ansvar för sin egna kropp och så är det ju och jag vill ta hand om min kropp och jag vill inte ha någon könssjukdom då får man ju veta att man ta det ansvaret.

Informant 2: Det är någonting som jag är fruktansvärt irriterad på över att jag behöver ta. Och att det, det är inte så ofta att folk blir sura, eller 'folk'- killarna jag ligger med. Inte att de blir sura men att de blir såhär 'aha ah jo ja, det ska vi väl ha' så att dom testar. Jag vet inte. Och då blir jag trött, du har ingen aning om jag går runt på en könis eller vad fan som helst, det är, det känns som att de inte tänker på det

Det ojämlika ansvaret för den sexuella hälsan kan också förstås utifrån MacKinnons syn på det patriarkala samhället där män tilldelas fördelar genom att kvinnor könssozialiseras in i en underordning av män (MacKinnon, 1982:532). Tillsammans med MacKinnons förståelse av patriarkatet kan Holmbergs (1993) begrepp asymmetrisk rollövertagande kopplas ihop. Genom att kvinnor får ta på sig rollen att förstå att män inte tar omsorg eller ansvar för sex tvingas de internaliserar bilden av sig själva som ansvariga för den sexuella hälsan. Vilket gör att män medvetet eller omedvetet slipper undan det ansvaret. När de slipper ansvaret för det slipper det också skulden för det. Vilket gör att de får en överordnad position gentemot kvinnorna som de har sex med.

Utifrån Engdahls (2009a) förståelse om hur vi skapar våra 'jag' går det att tolka att denna rollövertagning också påverkar 'jaget'. Kvinnornas 'jag' blir underordnade männen som de har sex med. De blir underordnade i den bemärkelsen att deras kroppar och sexuella hälsa betraktas som 'mindre viktiga' än mäns. Även om informanterna själva inte vill behöva ta hela det praktiska ansvaret utan anser att de borde ligga på båda hamnar det på dem ändå. De påpekar det för dem de har sex med de upplever fortfarande att det ligger på dem. Genom MacKinnon (1982) och Jónasdóttir (2003) kan det också tolkas som att de patriarkala strukturerna som finns i det praktiska ansvaret vid sex kan påverka kvinnors självkänsla negativt. Detta kan bidra till att kvinnors kroppar blir oviktiga, nedvärderade och nedprioriterade även i samhället. När kvinnornas kroppar inte bara blir bemött med ignorans av männen de har sex med som inte frågar om skydd och preventivmedel kan det också tolkas som att kvinnornas kropparna är till för männen.

Det faktum att män inte tar upp frågan om skydd och preventivmedel skulle också kunna tolkas och förstås utifrån det som Ekstrand (2008) skriver. Enligt henne frågar män inte om preventivmedel om de upplever en rädsla för erektionsvikt och osäkerhet. Det skulle kunna tolkas som att de då också är rädda för att dels inte kunna ha sex men även att de kanske inte skulle upplevas som 'manliga' om de får erektionsvikt eller känner osäkerhet. Det skulle kunna vara en möjlig förklaring. Men oavsett vad som kan förklara varför männen inte tar upp frågan om skydd eller preventivmedel eller tar ansvar för det ställer de sig fortfarande över risken som de utsätter sin sexpartner för. Oavsett om det är medvetet eller inte gör det inte att bortse från att det är kvinnorna som utsätts för en risk. Även om det troligtvis är så att män inte heller vill behöva uppleva oönskade graviditeter eller sexuella infektioner, därav borde de också vara delaktiga i ansvaret.

6.2 Det emotionella ansvaret

Efter att samlaget har tagit slut brukar informanterna försöka prata med sin sexpartner om hur samlaget var. Det sker på både männen och informanternas initiativ. Informanterna är lite delade i hur de känner för att prata om sex med deras sexpartners men de anser att det är ganska viktigt. Samtalet om sex anser de kan vara roligt och givande att ta upp om de upplevde att deras samlag var bra. Har det inte varit bra enligt dem tycker de att det är svårare att prata om det.

Informant 2: Det är lite olika, oftast så blir det naturligt att vi pratar om det. Jag vet inte vem som tar initiativet. Men jag kan vara väldigt, jag är väldigt noga med att bekräfta personer i min närhet, och kanske extra mycket om jag legat med nån. Exempel att 'det var väldigt nice när du gjorde så' eller 'vad härligt det var när vi gjorde det här'. Jag tycker det är väldigt viktigt att prata om det.

Det finns en skillnad i hur männen respektive informanterna frågar sin sexpartner om hur de upplevde samlaget. Frågorna som informanterna får är oftast av en ja-eller-nej-karaktär. De har fått frågor som 'var det skönt?' eller 'kom du?' men inte mer djupgående frågor. Om samlaget enligt informanterna till viss del varit dåligt upplever de en svårighet i att besvara en ja-eller-nej-fråga. De vill inte svara 'nej' då det ger ett negativt svar. När personen som informanterna har haft sex med frågar om de tyckte samlaget var bra hamnar informanterna i en ambivalens av att vilja framföra sina åsikter och föreslå förändringar i samlaget samtidigt som de inte vill vara elaka eller trycka ner personen de har haft sex med.

Informant 1: Det har ju vart typ en person som har frågat mig. 'tyckte du det var bra?' Vad fan svarar man på den frågan? Alltså då blir jag 'ja, eller fast det kanske inte han tyckte? Vad ska jag svara nu? Han kanske tyckte det var skitdåligt?' Så tyckte jag att det funkade väl, det var väl inte så att jag var as-lycklig men jag var ju inte heller missnöjd, typ. Så det, jag vet inte. Sen tänker jag väl att folk har väl prestationsångest å så, man vill inte trycka ner någon.

Informant 4: Jag tänker att sex är rätt känsligt för många, alltså såhär. Men en del man varit med som verkligen kämpat och trott att de är bra så är de inte det alls man ba 'jo men du var bra' *skratt* 'jag lovar'.

Utifrån Holmbergs begrepp asymmetriskt rollövertagande tolkar jag att det är det som informanterna gör (Holmberg, 1993:90). De ser både genom deras sexpartners ögon och utifrån ett mer allmänt perspektiv och förstår att sex ger prestationsångest. När de ser genom mannens ögon och har förståelse för prestationsångesten som finns hamnar de själva i kläm. De kan inte vara helt ärliga eller uppriktiga med hur de upplevde sexet eftersom de då kan såra mannens självförtroende. Det blir som att informanterna i den här ambivalenta situationen använda sig av det som Engdahl definierar som självtystande (2016b). Genom att sätta mannens behov före sina egna håller de till viss del tillbaka vad de verkligen tycker och känner. De får då svara 'ja' på mannens frågor oavsett

vad de egentligen tyckte (Engdahl, 2016b: 220). Förhoppningsvis kan nästa citat och resonemang göra det lite tydligare.

SK: Har du ljugit någon gång om att du har kommit?

Informant 1: Nej, det är aldrig någon som har frågat *skratt* så jag har inte behövt göra det.

Frågan som här är en icke-fråga blir väldigt talande. Det säger någonting uppenbart om både kvinnans ansvar men även njutning. I förhållande till att informanterna tar det emotionella ansvaret försöker och behöver de ändå ta upp samtalet ändå om hur de vill ha det. Männerna frågar informanterna frågor av ja-eller-nej-karaktär som 'var det bra?' 'kom du?' etc. Informanterna får ta upp mer djupgående frågor som vad det var som var skönt, hur det kan bli skönare och bättre. Informanterna måste då förhålla sig till att ta ansvaret för att det ska bli bättre samtidigt som de inte fullt ut kan ge feedback. De behöver förhålla sig till en balans mellan att föra fram sig själva samtidigt som de förhåller sig till männens självförtroende.

Utifrån Illouz (2014) om att kärlek är personligt i det individualistiska tolkar jag det som att det sexuella också är en prestation och del som är viktig för individen. Det är någonting som informanterna hänsyn till och är väl medvetna om. Det är också troligt att männen tänker i samma banor som informanterna som dem eftersom de också lever i ett individualistiskt samhälle. Det är i sig inget fel med att vara ödmjuk i sin feedback av samlaget eller att informanterna inte vill vara elak mot sina sexpartners. Det emotionella ansvaret tolkar jag utifrån informanterna ligger främst på deras axlar. Det kan dock tolkas som en konsekvens av att det som ska 'utvärderas' vid sex är mannens prestation, vilket är ett tungt ansvar och kanske också skevt fördelat om det bara ligger på honom. Troligtvis bryr sig män också om de emotionella delarna och vill att sex ska kännas bra och vara bra.

Det emotionella ansvaret kan också tolkas och förstås utifrån Jónasdóttir föreställning om att kvinnor kan bli älskade genom män för att de älskar männen. När kvinnorna erkänner männen som 'bra sexpartners' eller åtminstone inte som dåliga sexpartners kan de erkänna både honom och sig själva som bekräftade personer. Det skulle inte behöva betyda att kvinnor är narcissistiska utan snarare som Jónasdóttir menar att patriarkatet fortsätter eftersom de finns i de intima relationerna i mötet mellan kvinnor och män (Jónasdóttir 2003:238). Som MacKinnon (1982) menar internaliseras kvinnor att se sig själva genom mäns blickar och önskemål. Eftersom det är eftersträvansvärt att vara en 'bra' sexpartner, framförallt för män, får informanterna betrakta männen som det. Om kvinnor inte betraktar män utifrån den internaliserade blicken som männen har skapat

utan sin egna framställs kvinnan som 'provokativ' och därmed som en 'dålig' kvinna (MacKinnon, 1982:531). Då kön är en stor del av vår identitet påverkar det också vårt 'jag'. Engdahl (2009a) menar att 'jaget' måste förstås i en ambivalens mellan det individuella och den sociala respons vi får av dem vi möter och samhället (Engdahl 2009a: 158). För att kunna uppfattas som en god kvinna, men även en 'tillräckligt' man behöver samlaget ha en positiv effekt och ge en positiv känsla för individen. Det kan också tolkas som att vid sex bekräftas både våra 'jag' men också de normativa föreställningar som finns på män och kvinnor i det patriarkala samhället.

Det som det emotionella ansvaret gör med informanterna är dock att hålla dem tillbaka för en öppen feedback, samtidigt som de får föra samtalet om hur de kan utveckla sitt gemensamma samlag. Även om samtalen tenderar att utvärdera mannens prestation hamnar ansvaret för det emotionella på kvinnornas axlar att bekräfta mannen.

6.3 Mannens orgasm som självklar

När sex börjar har informanterna olika syn och erfarenheter utav. Det kan börja vid en blick, en kyss eller en beröring etc. De är egentligen inte överens om när sex är slut heller. Men de är överens om att det i praktiken tar slut när mannen får orgasm. Eller som informant 3 uttryckte det "*nej det tycker jag inte, men det blir lite så ändå*". Den meningen kan representera det genomgående resonemanget hos informanterna.

Informant 3: Jag tror att det ligger en väldigt stark norm det, eller att det är en föreställning att det är så, även om man försöker ifrågasätta det och försöker ha sex på andra sätt så blir det så.

Informanterna har erfarenheter av att männen har erbjudit sig att fortsätta med dem tills de också får orgasm. Det har dock bara skett i en väldigt liten utsträckning. När männen har uttryckt att de vill fortsätta har informanterna mer uppfattat det som en formell fras som de säger men som de egentligen inte menar.

Informant 3: Ja men oftast känns det som att det bara är en formell grej som man ska göra bara för att vara bjussig men att de inte förväntar sig att det kommer att hända. Och att man själv är såhär att 'nej men gud du behöver inte'. Tänker att det oftast varit så med de sexpartner som det varit så med att det varit såhär att 'vill du också bli, klar, det vill du väl inte?' inte att 'det vill du väl inte?' men det känns lite så. Men om den börjat ta på mig och märker att jag fortfarande vill. Att den tar initiativ kroppsligt med kroppen då visar det ju att den verkligen vill och då kan man själv säga att man inte vill eller att man inte orkar.

När informanterna själva har uttryckt att de också vill komma reagerar männen olika. En del män har blivit förvånade och även irriterade. Informanterna har då fått irriterande svar som att 'nej jag orkar inte mer' eller 'vi tar dig nästa gång'. En del informanter har fått mer förvånade svar av männen som att 'oj ja, det klart att du också ska få komma' och männen har sagt att det borde vara en självklarhet.

Informant 4: För jag tror att för dem, alltså de flesta, att nej men när jag kommer så är det slut. Men jag då? och då blir dom lite men 'vad då? du får ju komma när jag kommer'. Kan jag tycka på de som jag har varit med i alla fall, de verkar bli förvånade. Lite irriterade, såhär att 'men nu är det ju slut. jag orkar inte nu'.

Informant 2: Mm, jag vet inte, jag tror bara att det är, att det är så sex har sett ut och varit i många år, i många tider. Att det är mycket för mannens njutning och det är en vanlig grej typ. Att ah men just att folk blir förvånade såhär att 'ah jo men det klart att' har jag sagt att jag också vill komma så har de men ah, 'men att det är klart att du ska få göra det', men det är ingen som säger det många gånger. Det, jag tror det är djupt inrutat att man bara. Eller att man inte ifrågasätter eller ställer krav om man är kvinna.

Informanterna finner en irritation och frustration i att deras njutning och orgasm inte blir lika prioriterade som männens. Trots att de har fått som svar om att det borde vara självklart att de också ska få orgasm tycks det i praktiken inte vara självklart eftersom de faktiskt måste påpeka det. Det är inte alltid informanterna orkar, vågar eller har lust att behöva påpeka att de också bör få orgasm. Eller åtminstone bli erbjudna njutning efter att mannen har uppnått sin. Det är inte alltid som informanterna vill fortsätta eller att de anser att samlaget inte kan vara bra utan att de får orgasm. Informanterna vill heller inte tvinga någon till något vilket gör att de ibland hamnar i en inre konflikt mellan att vilja bli behandlade rättvist utan att påtvinga någon sexuella aktiviteter. Samtidigt som de uttrycker frustration över att mannens orgasm anser som självklar men inte deras egna. Det som informanterna vill och önskar är att de personen som de har sex med är att de visar att informanterna också är i fokus.

Informant 4: Jag vet ju själv att jag har svårt att komma när jag har sex så jag brukar släppa det. Men jag vill ändå påpeka det liksom för dem även om jag vet att jag inte kommer kunna komma, men jag vill ändå påpeka för att se om dom vill ställa upp, om dom fortfarande tänker på mig. Om de tänker att 'ja klart vi måste få dig att komma, klart att du också ska få komma'.

Informant 2: Ja det gör jag, nu tror jag att jag går in lite i det, ah, men att man inte pallar att stå på sig. Också hela den här grejen gör mig trött. Ibland orkar jag bara inte, ska jag behöva berätta för dig att jag också vill ha det gött, är det mitt ansvar? Vilket det i viss mån kanske är men. Men ah kanske att man inte vill göra den ledsen också. Jag vet inte.

Jag tolkar informanternas behov av att behöva påpeka sin delaktighet av njutning i samlaget som ett tydligt tecken på att kvinnors njutning inte blir lika prioriterade i samlaget som mäns. Utifrån att informanterna finner irritation och frustration över detta tolkar jag att de inte är nöjda med hur det är. Frustrationen och irritationen tolkar jag uppstår genom en skev njutningsfördelning i samlaget. Där mannens njutning och orgasm står i centrum och kvinnans orgasm blir sekundär. Informanten i det sista citatet berör att inte vilja göra personen de har sex med ledsen. Vilket också togs upp i temat ovanför om det emotionella ansvaret. De andra informanterna lyfter också upp det i frågan om att behöva påpeka sin njutning. Informanterna lyfter också en medvetenhet om att det finns föreställningar om att män redan ska veta hur de ska göra för att deras sexpartner ska få orgasm, vilket bidrar till att de förstår att det kan vara någonting känsligt att ge kritik för utifrån den föreställningen.

Informant3: De har upplevt en förväntan om att de redan skulle kunna liksom. Men alla, det visar ju på att man har en liten förväntning eller föreställning om att kvinnokroppen är samma och att alla gillar samma sak och att alla funkar på samma vis och så är det ju inte.[...] Det finns ingen universal orgasmteknik utan alla funkar ju olika.

Citatet skulle kunna tolkas som en form av emotionellt ansvar som informanten tar när hon förstår föreställningar på män. Men det som citatet lyfter kan också tolkas som två intressanta förväntningar på män respektive kvinnor. Den ena tyder på en förväntning på män som ska veta hur de ska göra för att kvinnor ska få orgasm. Men det som det också visar är en frustration över att män tror att alla kvinnokroppar fungerar likadant och att det finns en myt om att den gör det. En myt om att det finns en universal orgasmteknik för kvinnor.

Som Frederick (2018) studie visar ligger mäns orgasmfrekvens i heterosexuella samlag på 95% medan kvinnors ligger på 65%. En förklaring är att män inte förstår hur kvinnans kropp fungerar eller är öppna för att det kräver flera olika saker än bara penetrerande sex (Frederick, 2018). Det vore då rimligt att tolka myten om den universella orgasmen påverkar kvinnor negativt och gör kvinnor till en kropp snarare än att se varje individs behov.

6.4 Att avbryta mitt i ett samlag

Mannens orgasm som det självklara vid sex skulle kunna förstås vid de situationer där informanterna under sex har velat avbryta det. I intervjuerna med informanterna har det framkommit att de har upplevt en svårighet av att avbryta ett samlag mitt under själva akten. Även om de blivit mer säkra med att göra det och vågar göra det mer än tidigare känner de att det fortfarande är svårt. De har erfarenheter av att ha börjat ett samlag och sedan fått negativa

känslor och tänkt att *'det känns inte bra, det känns inte bra, men han kommer nog snart, kan han bara komma så det är färdigt?'* (Citat från Informant 2).

Informant 2: Nej men alltså det är, jag ser mig som en väldigt medveten människa, är noggrann med mig själv. Jag har allt det här i mitt huvud; är noga med min självrespekt, mig själv, att man ska alltid kunna säga nej, samtycke är typ det viktigaste som finns och liksom sex på lika villkor och allt det här och det här. Och sen ändå när man kommer till det, så, det är svårt att säga nej, man är rädd för att göra den personen ledsen eller typ att ba *'ah men vad fan nu sa jag ju ja från början'* jag vet ju allt det här men sen när man är i det, det blir en annan situation.

Även om informanterna är medvetna om att det är okej att avbryta mitt i finner det att det är svårare att faktiskt göra det när de befinner sig i situationen. Dels i rädsla för att göra sin sexpartner besvikna eller vara oschyssta mot dem och för att de sa ja från början. De tar då även i dessa situationer en form av ansvar över samlaget till att det både ska avslutas och att mannen de har sex med inte blir ledsen. Jag tolkar det som att informanterna tar ett emotionellt ansvar och ett fysiskt ansvar. Informanterna självtystar också sig själva och ställer männens behov före sina egna (Engdahl 2016b). Denna form av självtystad tolkar jag är undermedvetet påtvingad. Informanterna förhåller sig till både kunna betrakta sig själva utifrån samhällets uppfattning av sex och den manliga internaliserade blicken (Engdahl 2009a, MacKinnon 1982).

Genom materialet gällande orgasm vid sex som tas upp i temat ovan och det här temat tolkar jag det som att kvinnorna får vara delaktiga i sexet och de får till viss del njuta men det är mannens orgasm som är högsta prio och det är då samlaget tar slut. Kvinnorna får gärna få orgasm men det måste vara innan mannens, eller samtidigt som mannens. Däremot inte efter. Jag tolkar det som att det finns en normativ föreställning om att män har någon form av 'rätt' till orgasm vid samlag eftersom det är då sex är slut. Men även föreställningen om att män alltid ska komma vid sex resulterar det till en form av 'tvång' får både män och kvinnor att fullfölja detta. Utifrån Jónasdóttirs (2003) tes om hur män besitter makten över kärlekens ramar och villkor tolkar jag det därför som att det också fungerar på liknande med sex i praktiken. Kärlekkraften som Jónasdóttir menar att kvinnor besitter kan i detta fall tolkas som en kraft kvinnor har vid sex. När mannens orgasm och premisser är det som är målet med och ramarna för sex går det att tolka som att män även exploaterar kvinnor vid sex. Män exploaterar den kraften kvinnor besitter i att bekräfta dem genom att sätta sin njutning och orgasm för själva målet med ett samlag. Kvinnor kan få ha sex med män, men i själva sexet är det mäns njutning och orgasm som är målet (Jónasdóttir 2003:238).

6.4 Från njutning för mannen till njutning för båda

Som avslutning i den här analysen vill jag lyfta fram att det pågår en förändring hos informanterna. Från att inte ha ifrågasatt hur sex förväntas vara har de börjat att göra det mer och mer. Även om det inte kommer att analyseras djupt vill jag ändå lyfta fram att händer någonting i hos informanterna. Informanterna börjar mer och mer ifrågasätta föreställningar om att sex enbart ska prioritera män och inte bådaskull.

Informant 2: Det senaste året att jag har blivit mer egoistisk när jag har sex och att jag, jag förtjänar det här eller förtjänar att bli behandlad eller att jag ska få lika mycket 'omhändertagande' som killen jag ligger med får. Dels, så är det också en annan person att ta hänsyn till, dels att det är en person som också har haft sex med andra kvinnor som kanske inte har krävt det här.

Informant 3: Varken jag eller mina sexpartners prioriterade det men det har blivit annorlunda sen jag blivit äldre. Både för att ja vet mer, men som jag sa förut, jag vet mer om hur min kropp funkar, vad jag själv tycker om. Och att det faktiskt inte är så konstigt att kräva njutning. När man har sex tycker jag man ska ha det för bådaskull, inte bara för killens skull.

De båda informanterna använder sig utav ordet 'kräva' njutning kan det tolkas som att det inte är en självklarhet för dem att få det. Informanterna reflekterar kring sex i feministiska termer och anser att det är ett feministiskt uppsving i samhället. De upplever att det talas mer om kvinnors njutning och kvinnors självbestämmande gällande sex.

Informant 4: Jag tänker på kvinnodelen typ. Att kvinnan är mycket är starkare idag. De vet liksom värdet på sig själv och på att vara kvinna och därför väljer typ att såhär 'nej jag ska inte ha sex med alla'. Eller det kan ju vara både och.

Informant 3: Det finns förväntningar om att killar är den som behöver sex och då är det ju ganska naturligt att föreställningen är att han ska få det han behöver av sex och att det att vad en kvinna skulle behöva av sex kommer då i andra hand. Sen så, jag hoppas att det är lite i förändring i hur vi ser på sex och kvinnors njutning.

Informanterna har innan inte upplevt att de kunnat ifrågasätta eller kräva att de också ska få minst lika mycket som mannen de har sex med innan. I takt med att kvinnors njutning i sex börjar ta mer plats i samhället känner informanterna att de kan det nu. Enligt Foucault (2002) bör vi betrakta sexualiteten i relation till maktsystem. Utifrån hans förståelse om att makt är relationellt tolkar jag det som att informanterna försöker rubba deras underordning av njutning i sex. Från att ha handlat om mannens njutning till att handla om njutning för båda.

7.Sammanfattning & slutdiskussion

I den här studien har fyra informanter intervjuats om temat sex med fokus på hur deras förhållningssätt till sex ser ut i relation till hur deras erfarenheter av sex ser ut i praktiken. Frågeställningarna som studien utgått ifrån har varit *Hur ser förhållningssättet ut mellan informanternas inställning till sex och hur deras sex ser ut i praktiken?* Och *Hur fördelas ansvar och njutning vid sex utifrån informanternas erfarenheter?*

Som svar på den första frågan har analysen visat att det finns en diskrepans mellan hur kvinnorna föreställer sig att sex ska vara och hur deras sex tar sig uttryck i praktiken. De anser och är medvetna om att de borde kunna förvänta sig njutning, bli lika prioriterade som mannen och att båda ska ta ansvar för sin sexuella hälsa och för samlaget. Trots det blir det i praktiken informanterna som får ta praktiskt och emotionellt ansvar för mannens känslor och mannens orgasm ställs mest i fokus.

Den andra frågan om fördelning av ansvar och njutning visar analysen fördelas skevt och ojämnt. Ansvarsfördelningen fördelas genom att männens prestation sätts i centrum men kvinnorna behöver ta ett praktiskt och emotionellt ansvar som gör att deras behov ställs sekundärt i relation till männens. Det praktiska ansvaret i form av skydd och preventivmedel tilldelas kvinnorna vilket även tidigare forskning visats (Ekstrand 2008, Folkhälsomyndigheten 2017). Det emotionella ansvaret tar kvinnor genom betrakta sig själva och mannen de har sex genom asymmetriskt rollövertagande för både ett strukturellt och personligt plan (Holmberg 1993). Informanterna förstår de normer som påverkar dem och de förstår hur deras självförtroende påverkas. Det leder till en form av självtystnad där de sätter mannens känslor och fysiska behov före sina egna (Engdahl 2016b). Det ansvar som däremot främst ligger på män är deras prestation i samlaget vilket värderas till om det var bra eller inte. Det blir som att hela samlaget läggs på männen då. Kvinnorna är också delaktiga i samlaget och också vill göra det till någonting bra men det är främst på män som ansvaret för njutningen ligger, men även skulden när det inte varit bra. Det resulterar i en skev ansvarsfördelning av både ansvar och njutning för männen. Samtidigt mildras männens prestation och genom informanternas emotionella ansvarstagande.

I njutningsfördelningen har männen däremot en större fördel än kvinnor. Mannens orgasm ses som självklar medans kvinnans mer ses som någonting 'extra bra' om den hinner ske innan eller i samband med mannens. När mannen uppnått orgasm är samlaget över. Kvinnor får då också ta ansvar för att lyfta fram sig själva som också vill njuta och få orgasm. Även om vissa män lyfter fram kvinnorna och vill göra det skönt för dem upplevde informanterna att deras orgasm i regel inte

är prioriterad. Jag tolkar likt Frederick (2018) att eftersom både män och kvinnor är kapabla till att få orgasm, även om vägen dit för dem är individuell, bör njutningfördelningen förstås som sociokulturell snarare än biologisk. Det verkar som att diskursen kring kvinnors njutning som ligger till bakgrund för studien har berört och berör informanterna. Från att bara ha fokuserat på mannens njutning till att fokusera på bådass njutning.

7.1 Diskussion

Trots att vi lever i ett modernt samhälle med fokus på individen tycks inte sex vara en plats att kunna utforska eller utveckla sig själv som Giddens hävdar (1995). Kvinnor och män tycks ändå vara begränsade utifrån formativa föreställningar om dem. Utifrån Jónasdóttirs förståelse av att kärleksmarknaden bara erbjuder kvinnor frihet inom de ramar som män sätter upp för dem tolkar jag utifrån den här studien att det gäller relativt likt även för sex (Jónasdóttir, 2003:238). Genom att sammanföra mitt empiriska material, Foucault (2003) och diskursen om kvinnors njutning till Jónasdóttirs tes kan det tolkas som att kvinnor får ha sex och prata öppet om sex men samlaget i praktiken sker ändå på männens villkor. Om vi pusslar ihop de olika delarna i analysen och riktar in oss på fenomenet 'kvinnan i sex' går det att se mönster av att sex påverkas av patriarkala strukturer. Genom att koppla samman det strukturella och det socialpsykologiska aspekterna ställer jag frågan som så många andra redan har ställt: Hur ska kvinnor kunna bli jämställda med männen och ta plats i samhället om de inte ens får lov att vara jämställda i sina mest intima relationer?

7.2 Reflektion om studien

Av de fem timmarna av inspelade intervjuer diskuterades en hel del som inte fick plats i analysen som skulle kunna studeras vidare. Ämnen som tagits upp i intervjuerna hade kunnat utveckla den här studien. Den här studien hade också kunnat bli mer omfattande om den hade fokuserat på både män och kvinnor. Även andra generationer än just 90-talister skulle kunna ha studerats. Om studien hade utgått från maskulinitets teorier hade den troligtvis också fångat relevanta saker för att kunna förstå det komplexa fenomenet sex. Utifrån den här studien skulle vidare forskning om maskulinitetsnormer vid sex studeras mer och utvecklas. Genom att lyfta fram och synliggöra normer finns det möjlighet för oss att arbeta med dem både normkritiskt och normkreativt.

Inför den här studien misstänkte jag att det fanns spår av någon form av ojämlikhet när det kommer till sex. Det jag fann i studien gjorde mig uppriktigt förvånad över hur mycket det var. Precis lika förvånad är jag över alla de maskulinitetsnormer jag sprang på under arbetets gång. Ändå har jag bara haft möjlighet att ta upp en väldigt liten del av allt som framkommit i mitt material. Min förhoppning är att den här studien kan väcka nya tankar hos er som har läst den och att den kan vara en öppning för att tänka nytt.

8.Referenslista

- Butler, J. & Scott, J.W. 1992. Experience. I *Feminists theorize the political*, New York: Routledge, pp 22-40.
- Connell, R. & Lindén, Åsa. 2008. *Maskuliniteter* 2. uppl., Göteborg: Daidalos.
- Dalen, M. Kärnekull, B., & Kärnekull, Ethel. 2008. *Intervju som metod* 1. uppl., ed. Malmö: Gleerups utbildning.
- Ekstrand, M. 2008. *Sexual risk taking : perceptions of contraceptive use, abortion, and sexually transmitted infections among adolescents in Sweden*, Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.
- Engdahl, E. 2009a. *Konsten att vara sig själv* 1. uppl., Malmö: Liber.
- Engdahl, E. 2016b. *Depressiv kärlek: En social patologi*. Daidalos, Göteborg.
- Folkhälsomyndigheten. 2017. *UngKAB15 – en studie om kunskap, attityder och beteende bland unga 16-29 år*. Folkhälsomyndigheten.
- Foucault, M., Gröndahl, B. & Johansson, P.M. 2002. *Sexualitetens historia. Bd 1, Viljan att veta* Ny utg.] / bearbetad och fackgranskad av Per Magnus Johansson ; förord: Per Magnus Johansson., Göteborg: Daidalos.
- Frederick, D. et al., 2018. Differences in Orgasm Frequency Among Gay, Lesbian, Bisexual, and Heterosexual Men and Women in a U.S. National Sample. *Archives of Sexual Behavior*, 47(1), pp.273–288.
- Gad, V. 2015. Dina föräldrar har legat med fler än du. *Kit*, 11 september. <https://kit.se/2015/09/11/10052/dina-foraldrar-har-haft-fler-sexpartners-an-du/> [2018-05-21]
- Giddens, A. & Söderlind, M. 1995. *Intimitetens omvandling : sexualitet, kärlek och erotik i det moderna samhället*, Nora: Nya Doxa.
- Gunnarsson, L. 2007. *Att sova med fienden-feminister berättar om att ha sex med män*. Socialistisk debatt.
- Haraway, D. 1988. *Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective*, Feminist Theory.
- Illouz, E. & Hums, S. 2014. *Därför gör kärlek ont : en sociologisk förklaring*, Göteborg: Daidalos.
- Jakobsson, U. 2003. *Kärlekskraft, makt och politiska intressen : en teori om patriarkatet i nutida västerländska samhällen*, Göteborg: Daidalos
- Lindblom, C. E. 2017. Isabelle Wahlf om nya programmet: "Nu är det fan tjejs tur att prata om knulla". *Veckorevyn*. 27, september. <http://veckorevyn.com/sex-relationer/isabelle-wahlf-om-nya-programmet-nu-ar-det-fan-tjejs-tur-att-prata-om-knulla/> [2018-05-22]
- Mackinnon, C.A.1982. Feminism, Marxism, Method, and the State: An Agenda for Theory. *Signs*, 7(3), pp.515–544.

Metro. 2017. Här är de populäraste poddarna på spotify. *Metro*, 29 september.
<https://www.metro.se/artikel/här-är-de-populäraste-poddarna-på-spotify-xt> [2018-05-22]

Trost, J. 2010. *Kvalitativa intervjuer* 4., [omarb.] uppl., Lund: Studentlitteratur.

Twenge, J., Sherman, M. & Wells, R. 2015. Changes in American Adults' Sexual Behavior and Attitudes, 1972–2012. *Archives of Sexual Behavior*, 44(8), pp.2273–2285.

Ungdomsmottagningen. 2018. *Graviditet*. <http://www.umo.se/Kroppen/Graviditet/> [2018-05-14].

Vetenskapsrådet. 2017. *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

9.Bilagor

Bilaga 1: Facebook-status för att få till mig informanter

Hej på er! Jag skriver just nu kandidatuppsats i sociologi där jag ska skriva om sex/kärlek, främst sex. Jag vill göra djupintervjuer och att vi grottar ner oss i ämnet, så det blir en väldigt privat intervju. Jag söker därmed informanter/intervjupersoner att samtala med. Den är givetvis anonym och jag dömer inte någon. Så definierar du dig som kvinna och är född på 90-talet och tycker det låter spännande/intressant så skicka ett pm till mig för mer info!

Bilaga 2: Mer information till potentiella informanter

Hej igen!

Vad roligt att du hörde av dig vill jag först säga. Det var betydligt fler som hörde av sig än vad jag trodde. Men jag skriver mer info så om du fortfarande vill vara med får vi ta det därifrån.

Som sagt kommer studien behandla främst sex men även glida in lite på kärlek. Jag vill som sagt dyka djupare i ämnet snarare än att skrapa på ytan, så det blir väldigt personligt, och det är det jag tycker är intressant. Jag kommer heller inte att döma någon eller prata om det efteråt som sagts.

Studien är ganska öppen hittills, jag kommer fokusera mer på vilken riktning den tar beroende på vad jag hittar i alla deltagares svar men jag vill in i det personliga. Det betyder att jag kanske hittar både intressanta och tråkiga saker inom ämnet, saker som känns både lätt och svårt. Frågorna som jag vill diskutera (på ett ungefär) är inställning till sex, förväntningar på sex, hur ens sexliv ser ut, vad sex är, hur sex får en att må/känna, vad som känns bra/svårt med sex.

Jag har lite etiska saker att förhålla mig till som;

krav på samtycke

krav på att bli informerad

krav på konfidentialitet

Jag kan behöva lägga till saker rörande de etiska. Jag skickar gärna under studiens gång vad jag har skrivit i analysen om du vill läsa. Jag kan/kommer även att skicka den färdiga uppsatsen om du vill läsa.

Bilaga 3: Intervjuguide

Allmänt om informanten

Vem är du?

Hur/när brukar du prata om sex?

- med vilka?

Vart får du information om, eller tips om sex?

Hur ser ditt sexliv ut just nu?

- hur har det sett ut tidigare?

Inställning till sex

Vad är din inställning till sex?

Vad är sex för dig?

Vad ingår i sex, mer än bara den fysiska akten?

Vad är bra med sex?

Vad är dåligt med sex? (dåligt eller svårt)

Känslor kring sex

Vilka känslor känner du kring sex?

-skam, glädje, nyfikenhet etc.

Hur tror du sex påverkar dina känslor?

Tror du sex påverkar ditt självförtroende och din självkänsla?

Upplever du någon form av prestationsångest vid sex?

Hur upplever du din möjlighet till att få uttrycka lust eller o-lust?

Inför sex

Hur hittar du någon att ha sex med?

Upplever du någon skillnad i att ha sex med 'någon'/ens partner?

Hur vet du att du vill ha sex med någon?

Hur vet du om någon vill ha sex med dig?

Brukar du innan sex prata om preventivmedel/sjukdomar/'spelregler' innan sex?

Sex som praktik

När börjar respektive slutar sex?

Hur brukar en sexakt se ut för dig när du har sex med någon?

Vad förväntar du dig av den du har sex med?

Vilka förväntningar anser du ligga på dig själv när du har sex?

Hur är din inställning till att du respektive den du har sex med ska få orgasm?

Hur förhåller du dig till sex i praktiken i relation till din inställning till sex?

När är sex bra?

När är sex dåligt?

Hur uttrycker du dina önskemål gällande sex?

Kan du beskriva drömsexakten?

Kan du beskriva mardrömssexakten?

Efter sex

När sexakten är slut vad brukar hända då?

- eftermys, gå, snacka, sova etc.

Vart hamnar utlösningen från kropparna efter sex?

Vad förväntar du dig ska ske mellan dig och en person du har haft sex med efter att själva sexet/akten är slut?

Normer om sex

Vilka normer kring sex tror du att det finns?

-finns det specifika normer för just sexakten/samlaget?

Vilka normer fanns det kring sex innan du hade haft det?

-till skillnad från nu vid äldre ålder?

“Nu är det fan tjejers tur att prata om knulla”